

ממשלת בגין יכולה ליפול

אם יתקיימו תנאים

מסויימים. הנה כמה מן

התסריטים האפשריים

של משבר ממשלתי ב-1978

פה לייצמן, על רקע שאיפתו הבולטת להגיע לשלום עם העולם הערבי. לייצמן אין שורשים עמוקים בתנועת החרות. חרות עלולה להמציא מועמד כלשהו. במקום לייצמן. קשה להניח כי יוצג איש כמו אריק שרון או חיים לנדא, שלא יתקבל בעליל על-ידי השותפים בליכוד ובקואליציה. אך יכול להיות נסיון להציג מי שהו האמור להמשיך בקו של בגין. **במיקרה זה, אין להניח כי בחירת חרות תתקבל אוטומטית על ידי הליכוד. בתוך הליכוד עולות להתפתח אפשרויות שונות.**

למשל:
 ● דרישה של הליברלים כי המועמד ייבחר על-ידי הליכוד כולו, וכי מועמד זה יהיה עזר וייצמן. אפשרות זו נראית בנסיונות כאלה, סבירה ביותר.
 ● אותה הדרישה מצד הליברלים, אך תוך הצגת שימחה ארליך הליברלי כמועמד.
 דרישה כזאת סותרת את הנהג. במצב

של מפלגות אחדות, מקובל שהמפלגה הגדולה ביותר באותו גוש מחליטה על המועמד. גם נוהל זה אינו מעוגן, כמובן, בשום חוק. **מה יקרה בליכוד, אם יאדין מנחם בגין לפרוש מסיבות בריאותיות?**

בדרך הרגילה, יחליט מרכז תנועת חרות מי מועמדו לראשות-הממשלה, ומוסדות הליכוד יקבלו בחירה זו ויגישו אותה לנשיא-המדינה. אך במצב העלול להיווצר, ייתכנו שינויים בנוהל זה. השר הבכיר של תנועת-חרות בכנסת הוא עזר וייצמן, שהיה גם המועמד השני של חרות ברשימת הליכוד לכנסת. אם יחד ליטו מוסדות חרות להציג את מועמדותו של עזר וייצמן, לא ייתקל הדבר בבעיות נוספות. הליברלים, המהווים את המיפ"ל הגדולה השנייה בליכוד, יתמכו בחירה זו. וייצמן קרוב כיום לקו המסור רתי של הליברלים יותר מבגין. אולם בחרות יש כיום אופוזיציה חרי

המוצע על-ידי הסיעה הגדולה ביותר בכנסת. סיעה זו היא, כיום, הליכוד. כאשר הסיעה הגדולה ביותר היא של מפלגה אחת, מחליטים מוסדות אותה מיפ"ל על מי להטיל את התפקיד. בדרך כלל מחליט על כך מרכז-המפלגה. כאשר הסיעה הגדולה ביותר היא גוש

האם יכולה ממשלת בגין ליפול?
 מזה כמה שבועות מהלכת שאלה זו בארץ ובעולם. היא מוצגת לפעמים בלחש, לפעמים בחצי-פה, לפעמים בקול רם ובפה מלא. היא נשמעת במיסדרונות הכנסת ובמישרי רדי המפלגות, במיפגשים של דיפלומטים

האם יכולה

הממשלה ליפול?

הנתון, כאשר בעיות השלום-המילחמה הן הבעיות המכריעות. קשה להאמין כי דעת הקהל והכנסת תקבלנה את מועמדותו של איש שאין לו כל בקיאות בנושאים אלה, ושמומחיותו היא בשטח הכלכלי בלבד — וגם שם מפקפקת.

● גיבוש מועמדות נגדית של משה דיין, שיופיע אז, קרוב לוודאי, כמנהיג גוש שיתרכז סביב חטיבת לעם או חלק ממנה.
 דיין יופיע אז כנציג "ניצני", נגד וייצמן ה"יוני". הוא עלול להיעזר על-ידי הנרי צים של חרות, כגון אריק שרון. אם ית לקח מאבק על פי קווים אלה, אין לדעת בביתחון איך תיפול ההכרעה, בייחוד אם בגין עצמו יוכל עדיין להשפיע על חסיי דיו ולהעביר את התמיכה לדיין.

הסבירות הנכונה ביותר, כתפי ריט כזה: ראשי-הממשלה הבא יהיה עזר וייצמן, כראש הליכוד כולו. סביר להניח כי במיקרה כזה הוא יכניס לממשלה את מיפ"לגתי העבודה, אם זו תרצה בכך.

תסריט ב':

הציבור יתקומם

תסריט שונה לגמרי אפשרי אם תיפול ממשלת בגין כתוצאה ממהלך בלתי-שיגרתי. תסריט זה מתחיל בהנחה שיווצר בארץ משבר מדיני-פסיכולוגי עמוק, כדוגמות לכך יכולים לשמש המשברים של מאי 1967, שהביא להקמת ממשלת הליכוד הלאומי על אפה ועל חמתה של מסא"י, ושל אפריל 1973, שהביא לנפילת ממשלת גולדה מאיר ומשה דיין. עד פי תפריט זה, תקבל תנועת-

ובפגישות בין ראשי מפלגות, בווינגטון ובקאהיר. **התשובה היא: כן, זה יכול לקרות.**

אך תשובה זו מעוררת סידרה של שאלות נוספות. מהי מידת הסבירות שזה יקרה? באילו נסיבות זה יכול לקרות? אם זה יקרה, מה יבוא במקום הממשלה הנוכחית?
 בשיתות שונות של בעלי-דעה, התגבר שו כמה וכמה תסריטים אפשריים. להלן אחדים מהם.

תסריט א': בגין יפרוש

תסריט זה מבוסס על ההנחה הפשוטה ביותר: מצבו הבריאותי של מנחם בגין יכריח אותו לנטוש את השילטון. גם לכך יש כמה ואריאציות. למשל:

- במצב בריאותו תחול הרעה חמורה, שתמנע בעדו את האפשרות הגופנית לתפ"קד כראשי-ממשלה.
  - הרופאים יגיעו לכלל מסקנה כי המר שך הכהונה יסכן את חייו, ויצוו עליו לפרוש. במיקרה זה תתעורר, כמובן, השאלה, אם מנחם בגין אמנם יציית ל"פקודה".
  - **אם יפרוש ראשי-הממשלה מסיבה מעין זו, תקום ממשלה חדשה. מי יעמוד בראשה?**
- על פי חוק-יסוד: הממשלה, נשיא-המדינה דינה יצחק נבון יתייעץ עם נציגי הסיעות בכנסת, ויטיל את התפקיד להרכיב את הממשלה החדשה על חברי-הכנסת המסוגל לפי דעתו, להרכיב ממשלה חדשה. הנהוג הישראלי (שאינו מעוגן בחוק) הוא שהנשיא מטיל את התפקיד על הח"כ

כל קול יקבע: פלאטו-שרון ליד וייצמן